

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O ČINNOSTI V ROCE 2015

Předkládá: Martin Potůček, předseda¹

Odborná komise pro důchodovou reformu (dále také „OK“), ustavená na základě Programového prohlášení vlády České republiky, předkládá v souladu s čl. 9 svého Statutu Závěrečnou zprávu o své činnosti v roce 2015.

Obsah:

	Strana:
<i>Souhrn</i>	2
Projednané návrhy	2
Diferenciace sazeb pojistných odvodů pro rodiny s dětmi (schválen)	2
Úprava výše státních příspěvků v reformovaném doplňkovém penzijním spoření (neschválen)	3
Práce OK v roce 2015 a výhled činnosti v roce 2016	4
První pracovní tým (PT1)	4
Druhý pracovní tým (PT2)	6
Třetí pracovní tým (PT3)	8
Stálé semináře	11
Širší kontext pokračování důchodové reformy	12
Působení OK ve veřejném prostoru	13
Webová stránka OK	13
Komunikace OK s občany	14
OK v médiích	14
Příloha: Přehled jednání OK a jejích pracovních týmů v roce 2015	16

¹Zpracováno na základě podkladů a připomínek vedoucích pracovních týmů, členů sekretariátu OK, zápisů z jednání a schválených dokumentů.

SOUHRN

Odborná komise pro důchodovou reformu pokračovala ve své činnosti i v roce 2015. Byl schválen návrh diferenciací sazeb pojistných odvodů pro rodiny s dětmi. Návrh na úpravu výše státních příspěvků v reformovaném doplňkovém penzijním spoření přijat nebyl.

Pracovní tým 1 se zabýval problematikou doplňkových penzijních systémů. Ukončení II. pilíře je realizováno v postupných krocích od 1. ledna 2016 na základě zákona 376/2015 Sb., o ukončení důchodového spoření. Do něj se kromě návrhů OK schválených již v roce 2014 promítly další návrhy MF a návrhy, schválené na základě poslanecké iniciativy. Pracovní tým se věnoval i úpravám parametrů III. pilíře a dalšími návrhy na možné změny doplňkových penzijních systémů.

Pracovní tým 2 se soustředil na otázku valorizace (a tím zároveň i vyměřování) důchodů v I. pilíři. Připravil, organizoval a vyhodnotil veřejnou diskusi k Zelené knize o státních důchodech a jejich zvyšování. Vracel se i k problematice revize hranice důchodového věku, přičemž diskutoval především postup přípravy podkladů pro projednání těchto otázek vládou České republiky.

Pracovní tým 3 diskutoval o způsobech posílení principu zásluhovosti a narovnání transferů mezi rodinou a společností. Kromě OK schváleného návrhu diferenciací sazeb pojistných odvodů pro rodiny s dětmi (viz výše) se věnoval minimální době pojištění pro vznik nároku na starobní důchod a souvislostem systému sociálního pojištění a rodinné politiky.

Práce všech tří pracovních týmů se opírala o průběžnou dělnou spolupráci s pracovníky MPSV a MF. Činnost OK byla financována z kapitoly MPSV v celkové výši cca 1,6 mil. Kč.

Kromě práce všech tří pracovních týmů byla uplatněna nová forma diskusních setkání – stálých seminářů. Ty se věnovaly jak vybraným dílčím tématům, tak i celému kontextu vývoje důchodového systému a jeho reformem.

Principem činnosti OK byla transparentnost a otevřenost. Projednané podklady, zápisy z jednání a další dokumenty byly operativně zveřejňovány na webové stránce www.duchodova-komise.cz. Komise úzce spolupracovala s médii i s občanskou veřejností.

V roce 2016 hodlá OK pokračovat ve své činnosti tak, aby co nejlépe naplňovala cíle vytyčené svým Mandátem. Bude se více zabývat i širším kontextem pokračování důchodové reformy. Zároveň je připravena dále spolupracovat s ústředními orgány státní správy a s Parlamentem ČR.

PROJEDNANÉ NÁVRHY

DIFERENCIACE SAZEB POJISTNÝCH ODVODŮ PRO RODINY S DĚTMI

Cílem navrženého opatření v souladu s Mandátem OK je částečné narovnání transferů mezi rodinou a společností z hlediska postavení stejně příjmových domácností (cíl č. 6) a zároveň významné posílení principu zásluhovosti (cíl č. 4) zohledněním zásluh pracujících rodičů na výchově budoucí generace plátců daní a pojistného.

Opatření ulehčí celkovou finanční zátěž rodin s dětmi v období výchovy nezaopatřených dětí, kdy rodiny tyto prostředky nejvíce potřebují a kdy zároveň s rostoucím počtem dětí v rodině dochází k výraznému růstu výdajů na děti a současně ke značnému poklesu příjmů na člena domácnosti.

Tento návrh byl OK schválen na 12. jednání OK dne 21. 5. 2015.² Zahrnoval:

- Zvýšení základní sazby v rámci pojistných odvodů o 1 procentní bod. Celková výše základní sazby odvodů na důchodové zabezpečení (za zaměstnance i zaměstnavatele) se tak zvedne z 28 % na 29 %. Díky uplatnění diferencovaných snížených sazeb pro rodiny s dětmi se celkové daňové zatížení práce nezmění.
- Diferencované sazby odvodů důchodového pojištění byly navrženy v následující výši: domácnosti bez dětí 29 %, domácnosti s 1 dítětem 28 %, se 2 dětmi 26,5 %, se 3 dětmi 24 %, se 4 a více dětmi 21,5 %. Upravuje se pouze část sazby placená zaměstnancem, tzn., že úprava nebude mít vliv na pojistné, placené zaměstnavatelem. Vyměřovací základ pro výpočet důchodu při tom zůstane v plné výši a výsledná výše důchodu se tak nezmění. Obdobným způsobem uplatnění diferencí o příslušný počet procentních bodů podle počtu dětí budou diferencované sazby použity pro OSVČ.
- Sníženou sazbu pojistných odvodů za děti vyživované ve společné domácnosti budou moci uplatnit oba rodiče. Podmínkou pro to, aby sníženou sazbu současně mohl uplatnit i druhý z rodičů je, že se jedná o rodiče (včetně osob v obdobném právním postavení) žijící ve společné domácnosti, kteří v této domácnosti vychovávají odpovídající počet nezaopatřených dětí. V případě rodičů majících dítě přidělené soudem do střídavé péče si sníženou sazbu uplatní oba tito rodiče. Maximální počet osob, které mohou diferencovanou sazbu pojistného uplatnit na konkrétní dítě, je 2.

Tabulka 1: Navržené sazby důchodového pojištění

Počet dětí ve společné domácnosti	0	1	2	3	4
Sazba důchodové pojištění - zaměstnanec	7,5 %	6,5 %	5,0 %	2,5 %	0,0 %
Sazba důchodové pojištění - zaměstnavatel	21,5 %	21,5 %	21,5 %	21,5 %	21,5 %

Na základě doporučení z diskuse při projednávání v rámci OK a na vyžádání MPSV bylo následně provedeno několik kalkulací možných variant opatření více posilujících zejména podporu rodin se dvěma, případně třemi dětmi. Tyto varianty byly vyhodnoceny v rámci navazujícího legislativního procesu.

ÚPRAVA VÝŠE STÁTNÍCH PŘÍSPĚVKU V REFORMOVANÉM DOPLŇKOVÉM PENZIJNÍM SPOŘENÍ

Návrh předpokládal snížení spodní hranice měsíčního příspěvku pro nárok na státní podporu z300 na 100 Kč pro osoby do 26 let s cílem umožnit vstup do třetího pilíře i dětem z nízkopříjmových rodin.³

Tento návrh nebyl na 13. jednání OK dne 8. 10. 2015 schválen.

² Viz <http://www.duchodova-komise.cz/wp-content/uploads/2015/05/N%C3%A1vrh-diferenciace-sazeb-pojistn%C3%BDch-odvod%C5%AF-pro-rodiny-s-d%C4%9Btmi-21.-kv%C4%9Bt%C5%A9na-2015.pdf>

³ Viz <http://www.duchodova-komise.cz/wp-content/uploads/2015/02/M.-Pot%C5%AF%C4%8Dek-Modifikovan%C3%BD-n%C3%A1vrh-na-%C3%BApravu-v%C3%BD%C5%A1e-st%C3%A1tn%C3%ADch-p%C5%99%C3%ADsp%C4%9Bvk%C5%AF-v-reformovan%C3%A9m-dopl%C5%88kov%C3%A9m-penzijn%C3%ADm-spo%C5%99en%C3%AD-4.-%C3%BAhora-2015.pdf>

PRÁCE OK V ROCE 2015 A VÝHLED ČINNOSTI V ROCE 2016

OK se v průběhu roku 2015 sešla čtyřikrát. Spolupracovala s pracovníky MPSV a MF, kteří pro ni zpracovávali vyžádané podklady a aktivně se účastnili tematických diskusí. Spolupracovala i se zástupci dalších orgánů veřejné správy a veřejných institucí, s představiteli zájmových a profesních organizací a s dalšími odborníky.

Předseda OK a vedoucí PT (v některých případech spolu s dalšími členy OK a pracovníky MPSV) vedli jednání s představiteli těchto institucí:

- Česká správa sociálního zabezpečení (15. 1. 2015).
- Asociace pro kapitálový trh (27. 1. 2015).
- Vedení Českého statistického úřadu (28. 4. 2015).
- Odborná komise pro rodinnou politiku MPSV ČR (21. 5., 18. 6.).
- Podvýbor pro sociálně pojistné systémy a důchodovou reformu výboru pro sociální politiku Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (PT3, 10. 6.).
- Jednání se zástupci Evropské komise v rámci Joint fact-finding mission to the Czech Republic. (25. 11. 2015, předseda OK návazně předal odpovědi na formulované otázky i písemně).

Většina členů OK přistupovala ke své činnosti zodpovědně. I tak se ukázalo, že pro zvládnutí náročných zadání vlády je nutno usilovat o solidnější analytické a prognostické podklady pro přípravu jejich návrhů v podobě širěji koncipovaného aplikovaného společenskovedního výzkumu. Proto experti – stálí členové OK pokračovali v činnosti **výzkumného konsorcia**, které vypracovává podněty **pro posílení** naléhavě potřebného systematického **výzkumu v dané oblasti**.

Tabulka 2: Přehled pracovních týmů OK

Zkratka	Název pracovního týmu	Realizace cílů Mandátu OK	Vedoucí týmu
PT1	Ukončení II. pilíře a nastavení parametrů III. pilíře	č. 3 - Ukončení tzv. II. pilíře č. 5 - Podoba doplňkových důchodových systémů	Vít Samek
PT2	Důchodový věk a valorizace důchodů	č. 1 - Nastavení důchodového věku č. 2 - Mechanismus valorizace důchodů	Tomáš Kučera
PT3	Komplexní systémové analýzy, zásluhovost a transfery	Obecný cíl: Komplexní systémové analýzy č. 4 - Posílení principu zásluhovosti č. 6 - Narovnání transferů mezi občany, rodinou a státem č. 5 - (částečně) Podoba doplňkových důchodových systémů	Otakar Hampl

PRVNÍ PRACOVNÍ TÝM (PT1)

Přehled činnosti v roce 2015

V diskusích o úpravách doplňkového penzijního spoření (tzv. III. pilíře) byla věnována pozornost především následujícím tématům:

- Snížení hranice nároku na státní příspěvek pro účastníky doplňkového penzijního spoření ve věku od narození do 26 let ze tří set korun na sto korun.
- Sjednocení limitu pro daňovou úlevu pro příspěvek zaměstnavatele (30 tis. Kč ročně) a příspěvku účastníka (12 tis. Kč ročně), ideálně navýšit tento společný limit na 50 tis. Kč

(dvojnásobek průměrné mzdy). V praxi by to znamenalo, že zaměstnavatel může přispět až do výše 50 tis. Kč ročně. Účastník (zaměstnanec, OSVČ) může odečíst od základu daně částku jím zaplaceného příspěvku (redukovanou podle následujícího bodu) sníženou o příspěvek zaměstnavatele.

- **Úprava výpočtu příspěvku účastníka pro odpočet od základu daně.** Nyní to je účastníkem zaplacený příspěvek snížený o 12 tis. Kč, nově by to byl účastníkem zaplacený příspěvek snížený o příspěvky účastníka, ke kterým byl nárokován státní příspěvek (plus redukce o příspěvek zaměstnavatele v případě sjednocení limitu podle předchozího bodu). Stávající pravidla, kdy se vždy od zaplaceného příspěvku účastníka odčítá suma 12 tis. ročně, znevýhodňuje účastníky, kteří platí v průběhu roku příspěvek nižší než 1 000 Kč (a nečerpají tak plný státní příspěvek), ale pro daňovou úlevu se předpokládá, jako by jej čerpali. Např. klient s měsíčním příspěvkem 500 Kč měsíčně získá ročně státní příspěvek 1 560 Kč, ale pokud by vložil v prosinci mimořádný příspěvek 6 000 Kč (celkový příspěvek na prosinec by byl 6 500 Kč), nezískal by na část svého příspěvku ve výši 5 500 Kč ani státní příspěvek, ani daňovou podporu.

Na základě materiálu „Návrh způsobu ukončení systému důchodového spoření“,⁴ zpracovaného PT1 a schváleného OK již v roce 2014, který obsahoval základní východiska, teze a harmonogram ukončení II. pilíře důchodového systému, byly v roce 2015 vládou realizovány návazné legislativní kroky. **Ukončení II. pilíře je realizováno v postupných krocích od 1. ledna 2016 na základě zákona 376/2015 Sb., o ukončení důchodového spoření.** Do jeho výsledné podoby se kromě návrhu OK promítly další návrhy ministerstva financí a návrhy, schválené v průběhu jeho projednávání na půdě Poslanecké sněmovny PČR na základě poslanecké iniciativy.

Tabulka 3: Příspěvky přednesené na jednání PT1 v roce 2015

Název příspěvku	Přednášející	Datum
<i>Návrh reformy penzijního spoření/pojištění</i>	Jaroslav Vostatek	5. 2.
<i>Návrhy modifikace, navazující na aktuální stav přípravy úprav III. pilíře na půdě MF ČR</i>	Vladimír Bezděk	23. 2., 30. 3.
<i>Modifikovaný návrh na úpravu výše státních příspěvků v reformovaném doplňkovém penzijním spoření</i>	Martin Potůček	30. 3., 30. 4.
<i>Poskytování příspěvků zaměstnancům na doplňkové penzijní spoření (III. pilíř) a případné návrhy, jak situaci zlepšit</i>	Pavel Juříček	30. 4.
<i>Návrh Asociace pro kapitálový trh na zavedení individuálního penzijního účtu (IPU)</i>	Jan Vedral	27. 5.
<i>Návrhy Asociace pro kapitálový trh na úpravu investování účastnických fondů</i>	Jan Vedral	29. 6.
<i>Návrhy Asociace pro kapitálový trh na úpravu investování účastnických fondů (pokračování)</i>	Jan Vedral	28. 7.
<i>Správní (obchodní) modely penzijního spoření a pojištění</i>	Jaroslav Vostatek	28. 7.
<i>Scénáře reformy penzijního spoření</i>	Jaroslav Vostatek	27. 8.
<i>Návrh Asociace pro kapitálový trh na zavedení individuálního penzijního účtu (IPU) (pokračování)</i>	Jana Michalíková	6. 10.
<i>Aktuální stav trhu doživotních anuit</i>	Filip Král	6. 10.
<i>Zrušení II. pilíře, a co dál?</i>	Pavel Hulák	3. 11.
<i>Stanovisko k procesu přípravy novely Zákona o doplňkovém penzijním spoření</i>	Martin Potůček Daniel Münich	10. 12.

⁴<http://duchodova-komise.cz/wp-content/uploads/2014/08/Návrh-zpusobu-ukončení-duchodového-spoření-OK-pro-vládu.pdf>

Návrh činnosti PT1 v roce 2016

PT1 bude v roce 2016 rozvíjet následující témata:

1. garance;
2. možnosti rozšíření nabídky produktů ve III. důchodovém pilíři o (povinné) doplňkové penzijní spoření zaměstnanců vykonávajících namáhavé a rizikové práce;
3. individuální důchodové účty spravované investičními společnostmi;
4. státní anuitní společnosti – pojišťovny se speciálním režimem.

Podle potřeby se případně zaměří i na další problémové okruhy doplňkového penzijního spoření v širším kontextu celého důchodového systému.

DRUHÝ PRACOVNÍ TÝM (PT2)

Přehled činnosti PT2 v roce 2015

Činnost druhého pracovního týmu OK se po úspěšném vyřešení otázky průběžné revize hranice důchodového věku soustředila v roce 2015 na otázku valorizace (a tím zároveň i vyměrování) důchodů. Její řešení bylo rozděleno do sedmi základních etap:

1. Projednání věcných a metodických rámců diskuse otázek vyměrování a zejména valorizace důchodů;
2. Výběru sady ukazatelů umožňujících hodnocení dopadů dále navrhovaných změn současného systému vyměrování a valorizace důchodů;
3. Příprava, organizace a vyhodnocení veřejné diskuse prostřednictvím *Zelené knihy o státních důchodech a jejich zvyšování*;
4. Dohody o cílech a principech vyměrování a valorizace důchodů a pojmech spojených s jejich naplněním;
5. Formulace výchozích návrhů na vyměrování a valorizaci důchodů;
6. Modelování, hodnocení a diskuse dopadů výchozích návrhů;
7. Výběr a prezentace základního návrhu.

Řešení těchto otázek zcela vyplnilo program činnosti PT2 v roce 2015, s tím, že na několika ze svých 21 zasedání se tým také vracel k otázce revize hranice důchodového věku, přičemž sledoval a diskutoval především postup přípravy podkladů pro projednání této otázky vládou České republiky včetně výsledků připomínkového řízení.

Při projednávání věcných a metodických rámců diskuse otázek spojených s vyměrováním a zejména valorizací důchodů byla pozornost věnována především následujícím tematickým okruhům:

- ✓ přístupu, postupům a posloupnosti řešení dalších úkolů PT2, konkrétně navrzení (a) alternativ současného mechanismu valorizací, případně zcela nového způsobu valorizací, (b) podmínek přiznávání důchodů včetně posouzení možnosti jejich rozšíření na základě specifických životních okolností, (c) podmínek odchodu do předčasného důchodu;
- ✓ kritériím řešení uvedených úkolů;
- ✓ formě sběru názorů a návrhů zájmových skupin a jednotlivců, a způsobu jejich vyhodnocení;
- ✓ přijetí klíčového kritéria řešení všech otázek – celkové udržitelnosti veřejných financí.

V rámci výběru sady ukazatelů umožňujících hodnocení dopadů dále navrhovaných změn současného systému vyměrování a valorizace důchodů byl:

- ✓ specifikován a detailně projednán soubor ukazatelů pro posouzení návrhů valorizace, jejichž vývoj je možné simulovat pomocí mikrosimulačního modelu důchodového systému MPSV;

- ✓ diskutovány předpoklady vstupující do mikrosimulačního modelu důchodového systému MPSV.

Příprava, organizace a vyhodnocení veřejné diskuse prostřednictvím *Zelené knihy o státních důchodech a jejich zvyšování*⁵ spočívala v/ve:

- ✓ sestavení a diskusi návrhu obsahu Zelené knihy o státních důchodech a jejich zvyšování a způsobu sběru a vyhodnocení získaných výsledků;
- ✓ finalizaci textu a distribuci Zelené knihy;
- ✓ sběru a prvotnímu zpracování (utřídění) odpovědí jednotlivých respondentů;
- ✓ vyhodnocení odpovědí, příprava výstupů a prezentace výsledků.

Forma zelené knihy byla zvolena jako vhodný nástroj umožňující jak členům PT2, tak dalším zájemcům doplnit a utřídit si vlastní vědomosti a v návaznosti na ně formulovat postoje k otázkám spojeným s vyměřováním státních důchodů a jejich valorizací. Poskytla širší veřejnosti možnost vyjádřit se k položeným i dalším otázkám fungování důchodového systému. To ve výsledku přineslo množství různorodých podnětů a návrhů, které se staly významnou součástí východisek pro následnou diskusi k současnému i alternativním způsobům vyměřování starobních důchodů a jejich zvyšování.

Dohoda o cílech a principech vyměřování a valorizace důchodů a pojmech spojených s jejich naplněním vytváří nezbytné rámce pro formulaci smysluplných návrhů, zejména:

- ✓ specifikuje výchozí principy a cíle práce celé OK – zajištění důstojného života důchodců v ČR a v rámci jeho naplnění reforma důchodového systém tak, aby poskytoval důchody, které budou důstojné a zároveň budou respektovat princip zásluhovosti, přispějí k narovnání transferů mezi občany, rodinami a státem zprostředkovaných důchodovým systémem a to vše při zajištění udržitelnosti systému veřejných financí;
- ✓ definuje koncepční rámec, jehož součástí bylo definování důstojného důchodu a diskuse navazujících pojmů (např. hranice chudoby)⁶ a
- ✓ vytyčuje základní kritéria:
 - přiměřené diferenciaci přiznávaných i valorizovaných starobních důchodů odrážející zásluhovost (výši předcházejících materiálních a případně i nemateriálních odvodů a vstupů do systému) – nastavení a udržení vhodné míry zásluhovosti, udržení reálné hodnoty vyměřeného starobního důchodu;
 - zajištění postupného, ale dostatečně (s ohledem na dobu pobírání důchodu) rychlého naplňování konceptu důstojného (a případně i dostatečně diferencovaného) důchodu a po jeho naplnění i naplnění konceptu udržení reálné hodnoty u dříve vyměřených starobních důchodů;
 - zajištění účasti na růstu blahobytu společnosti;
 - prohloubení solidárnosti systému – kromě naplňování některých již uvedených principů, např. také zavedením příspěvků do veřejných rozpočtů – zdaněním důchodů a
 - výrazná redukce vyplácení tzv. nepojistných sociálních dávek.

Formulace výchozích návrhů na vyměřování a valorizaci důchodů představující vlastní řešení klíčového úkolu PT2 v roce 2015 zahrnovala:

- ✓ formulaci návrhů možných způsobů vyměřování starobních důchodů;
- ✓ formulaci možných způsobů valorizace dříve vyměřených starobních důchodů.

⁵ Viz http://www.duchodova-komise.cz/?page_id=51

⁶ Viz (<http://www.duchodova-komise.cz/wp-content/uploads/2015/12/T.-Ku%C4%8Dera-%C5%98e%C5%A1en%C3%AD-valorizace-15.-%C5%99%C3%ADjna-2015.pdf>)

Modelování, hodnocení a diskuse dopadů výchozích návrhů navázalo na formulaci vybraných výchozích návrhů a spočívalo v:

- ✓ testování navržených řešení s použitím mikrosimulačního modelu MPSV;
- ✓ vyhodnocení výsledků testů a diskusi a výběru vhodných výchozích způsobů řešení.

V samém závěru činnosti PT2 v roce 2015 byl formulován první návrh výchozího řešení otázky valorizace důchodů spočívající v nahrazení současného způsobu valorizace (indexace) novým, jehož princip tkví v nahrazení prvního parametru – obecného spotřebního koše, spotřebním košem důchodců, přičemž bylo zároveň navrženo zachování druhého parametru – 1/3 reálných mezd. Tento návrh by předložen k úvodní diskusi na prosincovém zasedání OK.

Na řešení většiny uvedených otázek PT2 spolupracoval s odborem sociálního pojištění MPSV. Tato organizační složka ministerstva trvale poskytuje PT2 rozsáhlý informační servis, ať již se jedná o koncepční materiály, komparativní studie nebo zvláště a především o modelové simulační hodnocení dopadů navrhovaných opatření a řešení, které by bez použití mikrosimulačního modelu důchodového systému MPSV nebylo prakticky možné. Jedná se tak o nezastupitelnou podporu činnosti PT2.

Návrh činnosti PT2 v roce 2016

Na prvním zasedání PT2 v roce 2016 se jeho členové dohodli, že se ve své další činnosti zaměří na:

1. dořešení otázky vyměřování a valorizace státních důchodů;
 2. revizi parametrů, jejich naplnění je nezbytné pro vznik nároku na plný starobní důchod;
 3. řešení souvislostí mezi hranicí důchodového věku a individualizací životních a pracovních drah;
 4. pozdější odchody do důchodu (za hranicí DV) a vyměřování důchodů v těchto případech.
- Tyto otázky budou řešeny v uvedeném pořadí. Podle potřeby se tým případně zaměří i na další témata relevantní pro nastavení důchodového věku a valorizace důchodů v širším kontextu celého důchodového systému a jeho relevantního okolí.

TŘETÍ PRACOVNÍ TÝM (PT3)

Přehled činnosti PT3 v roce 2015

Postup prací probíhal se zaměřením na priority v souladu s programovým prohlášením vlády - **posílení principu zásluhovosti, narovnání transferu mezi rodinou a společností**. PT3 se v tomto duchu zabýval zásadní otázkou **zvýšení zásluhovosti rodin spravedlivějším zohledněním práce a nákladů spojených s výchovou budoucí generace plátců v rámci důchodového systému a větší spravedlnosti** pomocí narovnání transferů mezi rodinami a společností. Kromě toho PT3 věnoval pozornost **vedlejším nezamýšleným protipopulačním efektům vybraných aspektů důchodových systémů** a některých prvků rodinných politik.

Hlavním výstupem činnosti PT3 byl **Návrh diferenciací sazeb pojistných odvodů pro rodiny s dětmi, schválený OK 21. 5. 2015 (viz výše)**.

Legislativní příprava Návrhu na sdílení vyměřovacích základů manželů, předaného OK vládě koncem roku 2014, byla přerušena z následujících důvodů:

Na půdě MPSV ČR proběhl povinný standardní proces hodnocení dopadů regulace (RIA), jehož výsledky na základě detailní analýzy provedené při rozpracování záměru sekcí 7 a po

konzultaci s legislativním odborem ministerstva ukázaly na konkrétní zásadní problémy jak v otázkách věcného charakteru, včetně problému ústavnosti a rovného zacházení v některých vybraných situacích, tak v otázkách souvisejících nároků na provedení větších administrativně technických změn v procesech a informačních systémech ČSSZ a ostatních plátců důchodů (dále jen „plátcí důchodů“), než se původně předpokládalo. Zásadní problémy by v souvislosti se zavedením institutu „sdílení“ vznikly a muselo by se hledat jejich řešení v případech některých příslušníků ozbrojených sil a sborů (např. „zpravodajci“ – problém rozkrytí identity)

Mezi **věcnými problémy** je potřeba zmínit například otázku některých situací, které by mohly nastat při **ošetření náhradních dob pojištění, které jsou současně vyloučenými dobami**. Ošetření těchto situací, by za současného nastavení procesů a informačního systému plátců důchodů bylo velmi složité nebo dokonce nemožné. **Celkový výsledný efekt by zároveň ve velké většině případů byl méně významný.**

V souvislosti s tím se ukázalo, že **realizace záměrů by si vyžádala mnoho dalších nezbytných souvisejících náročných kroků v oblasti procesů a informačních systémů plátců důchodů**, jako například průběžný sběr informací o všech pojištěncích ČSSZ v daleko širším rozsahu než je tomu v současné době (informace o existenci a ukončení manželství, informace o všech náhradních dobách, apod.).

Z hlediska naplnění cílů č. 6 Narovnání transferů mezi rodinou a společností a č. 4 Zvýšení zásluhovosti Mandátu Odborné komise by Sdílení vyměřovacích základů manželů bez dalších souvisejících systémových změn mělo dopad okrajový. Implementace záměru by přitom plátce důchodů významně zatížila a v nejbližších letech by „zablokovala“ realizaci jiných věcných změn v důchodovém systému. **Proces RIA jako nedílná standardní součást legislativního procesu tak v tomto smyslu splnil svůj účel a vedení MPSV na základě těchto detailních analýz práce na záměru Sdílení přerušilo.**

Od záměru jako takového se ovšem do budoucna zcela neupouští. Ke zvážení se nabízí, aby se PT3 v další práci zabýval:

- návrhem na dělení důchodových nároků při rozvodu manželství (v tomto případě by byla nezbytná předcházející konzultace s MS);
- uplatněním sdílení na základě dobrovolné žádosti manželů odcházejících do důchodu společně;
- spojením této problematiky s jinými zásadnějšími změnami v rámci důchodového systému.

Tabulka 4: Témata a příspěvky projednáváné na jednání PT3 v roce 2015

Název tématu/příspěvku	Přednášející/Autor	Datum
<i>Informace o proběhlých jednáních na MPSV ohledně způsobů kvantifikace příslušných vybraných opatření</i>	Otakar Hampl	29. 1.
<i>Diskuse k průběžným výsledkům mapování transferů mezi rodinou a společností – jednogenerační ukazatele základního páru</i>	Otakar Hampl, Karel Pelán	29. 1., 19. 2., 5. 3.
<i>Diskuse k variantním možnostem řešení sdílení vyměřovacích základů manželů</i>	MPSV (Jan Škorpík, Marek Suchomel, Martin Štěpánek)	19. 2., 5. 3., 19. 3.
<i>Diskuse k přednášce profesora Wenera Sinna Země bez dětí - - nevýhodné nastavení transferů vůči rodinám a dopady do nízké porodnosti a nepříznivého demografického vývoje</i>	Otakar Hampl	19. 2., 5.3.

<i>Diskuse ke klasifikaci a hodnocení skupin nákladů ušlé příležitosti spojených s výchovou a výživou nezaopatřených dětí a návrhy možných opatření na jejich kompenzaci</i>	Otakar Hampl, Karel Pelán, Radim Valeník	19. 2., 5. 3., 19. 3., 6. 8.
<i>Projednání návrhu diferenciací sazeb pojistných odvodů pro rodiny s dětmi</i>	Otakar Hampl, Martin Potůček	16. 4., 30. 4.
<i>Současné problémy zohlednění péče o závislé členy domácnosti v důchodovém systému</i>	Jan Hutař	30. 4., 4. 6.
<i>Informace o 4. Schůzi podvýboru pro sociálně pojistné systémy a důchodovou reformu, která proběhla 28. května 2015.</i>	Otakar Hampl,	4. 6.
<i>Jak by se musela vyvíjet porodnost v ČR, aby došlo k postupné stabilizaci počtu a věkového složení obyvatelstva ČR (bez migrace)?</i>	Tomáš Fiala	4. 6.
<i>Diskuze k minimální době pojištění pro vznik nároku na starobní důchod</i>	Otakar Hampl, MPSV – Jan Škorpík	16. 7.
<i>Diskuze k možným platbám za státní pojištěnce</i>	Otakar Hampl, MPSV – Jan Škorpík	16. 7.
<i>Vzájemná informace o řešených tématech s pozvanými členy Odborné komise pro rodinnou politiku</i>	Martin Potůček, Marie Čermáková, Otakar Hampl,	6. 8.
<i>Diskuze k tématu PPM a rodičovského příspěvku</i>	Marie Čermáková, MPSV - Jana Maláčová	6. 8.
<i>Souvislosti rodinné politiky se systémem sociálního pojištění</i>	Marie Čermáková, Martin Potůček, Otakar Hampl	6. 8.
<i>Informace MPSV k postupu legislativních prací na jednotlivých návrzích odborné komise</i>	MPSV – p. náměstkyně Iva Merhautová	27. 8.
<i>Informace a postupu legislativní přípravy návrhu na Sdílení vyměřovacích základů manželů – důvody zastavení legislativních prací MPSV na návrhu.</i>	Společné jednání PT3, pracovníků MPSV a ČSSZ	16. 9.
<i>Projednání průběžné informace PT3 pro jednání Odborné komise</i>	Otakar Hampl	7. 10.

Na řešení většiny uvedených témat PT3 spolupracoval s odborem sociálního pojištění MPSV, který trvale poskytuje PT3 rozsáhlý informační servis v podobě koncepčních materiálů, komparativních studií a modelových výpočtů a kvantifikací hodnocení dopadů navrhovaných opatření a řešení.

Návrh činnosti PT3 v roce 2016

PT3 plynule naváže na předchozí aktivity v těchto základních tematických okruzích:

- **Metodika mapování transferů mezi rodinou a společností.** V analytických a simulačních modelech používaných ministerstvem práce a sociálních věcí doposud chyběly ukazatele (indikátory), které by komplexně a systematicky vyhodnocovaly dopady z hlediska transferů mezi rodinou a společností z hlediska postavení stejně příjmových domácností a které by vyhodnocovaly zásluhovosti pracujících rodičů na výchově budoucí generace plátců daní a pojistného. Proto byly zahájeny metodické práce na definici těchto ukazatelů. Jednotlivé navržené ukazatele jsou průběžně testovány na konkrétních analytických modelech a je vedena odborná diskuse o jejich konkrétní vypovídací

schopnosti. Průběžné výsledky těchto modelů zároveň poskytly významné dílčí poznatky z hlediska deklarovaných potřeb narovnání transferů mezi rodinou a společností a posílení zásluhovosti systému ve vztahu k pracujícím rodičům.

- Metodická upřesnění, výpočty a testování **dvougeneračních ukazatelů celkového transferového příspěvku rodiny, resp. domácnosti, k dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí.**
- Systematické metodické vyjádření a kvantifikace **celkových ekonomických nákladů – tj. nákladů ušlých příležitostí domácnosti v souvislosti s výchovou dětí. Konkrétně to znamená porovnání situace rodiny s dětmi s příležitostmi nemít děti.** Prostředky vynaložené na výchovu dětí lze v případě alternativního rozhodnutí nemít dětí použít jiným způsobem - například na zahraniční dovolenou nebo na pořízení vlastního bydlení nebo si je uspořit na svůj vlastní důchod. Jiným příkladem může být porovnání ušlé mzdy a kariérního postupu s vyšší rodičovského příspěvku a čerpáním rodičovské dovolené.
- **Řešení vybraných problémů týkajících se zohlednění péče o závislé členy rodiny v rámci důchodového systému.** Důchodový systém poskytuje v této oblasti silné nástroje – náhradní dobu započítanou v plné výši z hlediska doby pojištění a vyloučení této doby při výpočtu vyměřovacího základu, aby nedošlo k jeho snížení. Přesto se do určité míry negativně projevuje nepřímý dopad prostřednictvím omezeného kariérního a platového růstu pečující osoby.
- Cesty řešení **zmírnění minulé nespravedlnosti u nízkých důchodů u matek, které vychovaly více dětí a následně pečovaly o závislé členy rodiny,** přičemž často mezi tím chybí dostatečný kariérní příjem.

V rámci prací na řešení jednotlivých opatření i na metodikách mapování transferů mezi rodinou a společností je bráno v úvahu, že úplné narovnání transferů není možné provést v pouze rámci důchodového systému a že systémově se celkovým narovnáním transferů mezi rodinou a společností a souvisejícími otázkami propopulační politiky zabývá komplexní rodinná politika, přičemž se v diskusích stále více potvrzuje, že tyto otázky spolu úzce souvisejí. Je proto nezbytné hledat jejich řešení ve spolupráci s v roce 2015 nově ustavenou Odbornou komisí pro rodinnou politiku.⁷ V tomto smyslu byly učiněny kroky k větší míře spolupráce mezi oběma komisemi. Její zástupci se poprvé zúčastnili jednání PT3 dne 6. 8. 2015 a jsou dále pravidelně zváni a informováni. Pro rok 2016 se předpokládá významnější koordinace prací mezi oběma komisemi společně s diskusí nad novou koncepcí rodinné politiky.

STÁLÉ SEMINÁŘE

V květnu 2015 byly zahájeny stálé semináře OK, které se věnují jak vybraným dílčím tématům, tak i celému kontextu důchodového systému a jeho reformy.

Tabulka 5: Přehled stálých seminářů OK konaných v roce 2015

Název semináře	Přednášející	Datum	Místo
<i>Souvislosti důchodového systému s dalšími sociálními systémy</i>	Jiří Schlanger	7. 5.	MPSV
<i>Náhradní doba pojištění – vysokoškolské studium</i>	Markéta Havelková	14. 5.	MPSV
<i>Návrh reformy pojistného na důchodové pojištění a zdanění příjmů ze závislé činnosti</i>	Jaroslav Vostatek	21. 5.	MPSV

⁷ Viz <http://www.mpsv.cz/cs/21022>

<i>Trendy a příčiny odchodů do důchodu v České republice</i>	Jana Bakalová, Radim Boháček, Daniel Münich	18. 6.	CERGE-EI
<i>Zaměstnávání starších osob a ekonomické pobídky k jejich práci</i>	Jiří Šatava	22. 9.	CERGE-EI
<i>Prognózy demografického stárnutí české populace a hranice důchodového věku</i>	Tomáš Fiala, Tomáš Kučera	5. 11.	MPSV
<i>Cestovní mapa české důchodové reformy</i>	Martin Potůček	1. 12.	MPSV

Poznámka: Pracovní podklady a zápisy z jednání stálého semináře jsou dostupné na http://www.duchodova-komise.cz/?page_id=1033.

ŠIRŠÍ KONTEXT POKRAČOVÁNÍ DŮCHODOVÉ REFORMY

V příspěvku **Cestovní mapa české důchodové reformy**⁸, předneseném na půdě stálého semináře OK a následně na 14. jednání OK dne 10. 12. 2015, se předseda OK pokusil zobecnit dosavadní zkušenosti s přípravou a realizací české důchodové reformy a vyvodit z toho závěry pro orientaci další činnosti OK.

Charakteristika vývoje českého důchodového systému

- Od začátku 90. let klesá relace mezi průměrným důchodem a průměrnou mzdou.
- V mezinárodním srovnání poměrně skromný ve vztahu k HDP.
- Přejít od daně ze mzdy v roce 1993 na daň z příjmů fyzických osob spolu s vyčleněním samostatného sociálního a zdravotního pojištění, které již nezohledňuje vyživované děti.
- 1. pilíř je výrazně rovnostářštější než evropský průměr.
- Cca 95 % podpory v důchodu zprostředkovává 1. pilíř.
- Absentuje zaměstnanecký penzijní pilíř, účast zaměstnavatelů ve 3. pilíři roste jen pomalu.
- Ve 3. pilíři spoří hodně lidí málo.
- S výjimkou nejvyšších nejsou důchody zdaňovány.

Charakteristika pokusů o reformu

S výjimkou ustavení 3. pilíře v polovině 90. let nebylo nikdy dosaženo celospolečenského konsensu na zásadnějších a trvalejších reformách českého důchodového systému. S touto výjimkou (a s výjimkou – ostatně brzy ukončeného - 2. pilíře) měly všechny změny povahu změn v systému (parametrických změn), nikoliv na systému (strukturálních změn).

Nejdůležitější bariéry pokračování v přípravě a realizaci reformy důchodového systému

- Nízká schopnost české politiky definovat, analyzovat a řešit otázky strategického charakteru (deficity strategického řízení) na bázi celospolečenského konsenzu.
- Závislost na cestě (*path dependence*), například setrvačnost výše věku odchodu do důchodu u žen v závislosti na počtu dětí, bývá i v ostrém konfliktu s aktuálními a anticipovanými budoucími proměnami společenského prostředí.
- Zanedbanost aplikovaného společenskovědního výzkumu v dané oblasti - a z ní vyplývající chatrná odborná evidence o stavu a vývojových trendech důchodového systému a jeho relevantního okolí.
- Složitost koordinace:
 - rutinního fungování důchodového systému,

⁸ Viz <http://www.duchodova-komise.cz/wp-content/uploads/2015/12/Cestovni-mapa-ceske-duchodove-reformy-1.-prosince-2015.pdf>, prezentace <http://www.duchodova-komise.cz/wp-content/uploads/2015/12/Cestovni-mapa-ceske-duchodove-reformy-prezentace-1.-prosince-2015.pdf>

- zavádění reforem „v systému“,
- přechodu od existující k nové konfiguraci reformami „na systému“.

Tabulka 6: Reformy v systému a na systému

	Reformy „v systému“ (parametrické změny)	Reformy „na systému“ (zásadnější strukturální inovace)
Výhody	<ul style="list-style-type: none"> - Větší flexibilita - Možnost menších oprav/úprav „za pochodu“ - Nižší nároky na dosažení konsensu 	<ul style="list-style-type: none"> - Perspektivní řešení eskalujících problémů v horizontu desetiletí
Nevýhody	<ul style="list-style-type: none"> - Vyšší riziko ovlivnění aktuálním rozložením politických sil - Zaostávání za potřebami vyplývajícími z anticipace budoucího vývoje 	Vysoké nároky na úspěšnou realizaci: <ul style="list-style-type: none"> - robustní a trvalá politická podpora - nutnost širokospektrálního dialogu, schopnost nalézat kompromisy (srovnej Finsko, Švédsko) - adekvátní připravenost státní správy, včetně účinné meziresortní a meziinstitucionální spolupráce

Zdá se, že existuje široká politická shoda, že reformy důchodového systému jsou nutné. Důchodový systém neodpovídá ani nárokům současnosti, ani nárokům předvídatelné budoucnosti. **Přes mnoholeté úsilí však dosud nebylo dosaženo základní shody na tom, jaké reformy.** Pro další postup důchodové reformy je proto podle názoru předsedy OK nutno hledat minimálního společného jmenovatele odpovědí politiků napříč politickým spektrem na následující klíčové otázky:

- Jsme připraveni upravovat parametry důchodového systému? Pokud ano, kterých, proč a jak?
- Chceme kromě parametrických úprav důchodového systému připravovat i jeho zásadnější strukturální reformy?
- Jsme připraveni měnit postavení pojistných a nepojistných dávek v sociálním systému? Pokud ano, kterých, proč a jak?
- Chceme simultánně reformovat daňový a důchodový systém tak, abychom zajistili důchodovému systému dostatečný příjem a zároveň podpořili hospodářský růst?
- Jsme připraveni zvyšovat podíl výdajů na důchodový systém na HDP?
- Podpoříme zavedení veřejně spravované ´prémiové penze´ s kapitalizací příspěvků na trhu?

OK je připravena poskytnout politické reprezentaci při hledání odpovědí na tyto a další otázky maximum dostupné odborné expertízy.

PŮSOBENÍ OK VE VEŘEJNÉM PROSTORU

Principem činnosti OK je transparentnost a otevřenost. Komise komunikuje s občany, úzce spolupracuje s médii a pokračuje v tradici představování své činnosti a svých návrhů na půdě Parlamentu České republiky.

WEBOVÁ STRÁNKA OK

Projednané podklady, zápisy z jednání a další dokumenty jsou operativně zveřejňovány na webové stránce www.duchodovakomise.cz. Stránka je rozdělena do několika sekcí. Nejnovější informace o činnosti OK jsou zveřejňovány v části „Aktuality“. V části „Práce komise“ se

zveřejňují pracovní materiály OK, všech pracovních týmů, harmonogram jednání, zápisy, zprávy o činnosti a informace o odborných akcích. Ve složce „**O komisi**“ se nalézá seznam a představení členek a členů OK, posláni OK a lze zde stáhnout Mandát, Statut, Jednací řád a informace o spolupracujících institucích. Sekce „**Média**“ nabízí odkazy na působení OK v médiích a vlastní tiskové zprávy. Poslední sekce „**Pro veřejnost**“ zveřejňuje životní příběhy občanů a jejich náměty na změny důchodového systému a odpovědi na nejčastěji kladené dotazy. Webovou stránku využívají jak členové OK, tak novináři a občané. Slouží i jako platforma pro korekci občasných (nikoliv však marginálních) mediálních dezinformací.

KOMUNIKACE OK S OBČANY

V roce 2015 začali občané významně reflektovat činnost Odborné komise především v souvislosti s konkrétními návrhy. Zejména se jednalo o návrh společných odvodů sociálního pojištění manželů či partnerů, který byl během ledna a února nejčastějším předmětem dotazů veřejnosti, a který žádal vysvětlení a upřesnění navrhovaného volitelného principu rodinné solidarity. Podobně v souvislosti s rušením II. pilíře byli pracovníci Odborné komise připraveni odpovídat na dotazy, případně na žádosti o radu, jak se účastník II. pilíře má zachovat a jaké má možnosti naložení s uvolněnou finanční částkou.

Z apelů, které se jednotlivými příspěvky prolínaly nejčastěji, je třeba zmínit následující:

- valorizace: stanovení komplexnějších kritérií pro stanovení její výše, valorizovat absolutní částkou, navyšovat individuálně ode dne počátku pobírání penze, valorizovat na základě pravidelně analyzovaného spotřebního koše českých penzistů a stimulovat tak jejich kupní sílu;
- odchod do penze: zohlednit náročnost jednotlivých povolání; snížit, respektive nezvyšovat, minimální dobu pojištění nutnou pro přiznání nároku na starobní penzi
- zachovat vdovské důchody;
- zmírnit (a zpřehlednit) přísné parametry přiznávání nároků na invalidní důchod.

Příspěvky veřejnosti, které dosahovaly úrovně strukturovaných a autentických podnětů pro reformu důchodového pojištění, pokud k tomuto dali autoři souhlas, byly zveřejňovány na webových stránkách OK.

Během roku se na její sekretariát začali, zřejmě díky postupně větší medializaci práce komise, obracet občané s nejrůznějšími problémy týkajícími se mimo jiné výpočtu starobní penze, prosbami o poradenství ve volitelném termínu odchodu do důchodu apod. Za zmínku rovněž stojí, že se mnozí senioři na Odbornou komisi obraceli s návrhy jak namísto prostých sociálních dávek pomoci seniorům v těžké situaci i jinými úlevami - např. zvýhodněními hypotékami, zrušením exekuce na penzijní připojištění, nebo dorovnáváním příspěvku na bydlení k podprůměrnému důchodu bez potřeby aktivní žádosti na ČSSZ.

V září 2015 byla spuštěna Zelená kniha o státních důchodech a jejich zvyšování. Strukturovanými podněty do ní přispěly desítky odborníků i široké veřejnosti.⁹

OK V MÉDIÍCH

Od počátku roku 2015 se realizovala četná mediální vystoupení ve veřejnoprávní televizi, rozhlasu, hlavních zpravodajských denících i odborných internetových portálech, která přitahovala pozornost odborníků i široké veřejnosti. Zjevný byl vysoký zájem médií o

⁹Viz <http://www.duchodova-komise.cz/wp-content/uploads/2015/10/Souhrn%C3%A9-vyhodnocen%C3%AD-odpov%C4%9Bd%C3%AD-na-Zelenou-knihu-o-st%C3%A1tn%C3%ADch-d%C5%AFchodech-a-jejich-zvy%C5%A1ov%C3%A1n%C3%AD-8.-%C5%99%C3%ADjna-2015.pdf>

důchodovou problematiku obecně a to především v souvislosti s předloženými návrhy OK. Jestliže byla mediální pozornost, věnovaná komisi v roce 2014, často omezena pouze na rušení II. pilíře, v roce 2015 byl zjevný eminentní zájem o důchodový systém, ale i o situaci seniorů obecně, v mnohem širším měřítku. V médiích tak byly publikovány jak rozhovory s jednotlivými členy komise, tak i analýzy konkrétních návrhů.

Mezi dlouhodobě nejoblíbenější témata patřila: věk odchodu do důchodu, životní standard u specifických skupin seniorů (ženy, osaměle žijící senioři) nebo výše odvodů sociálního pojištění pro živnostníky. V posledním čtvrtletí pak vyvolaly pozornost zejména postupně generované návrhy změn v III. pilíři důchodového pojištění. Celému druhému pololetí 2015 pak dominovalo téma valorizace penzí.

Obecně lze konstatovat, že zájem médií o práci Odborné komise byl trvale vysoký. Svůj díl na tom má zřejmě i fakt, že předložené návrhy měly potenciálně silný vliv i na soukromý sektor, zvláště finančnictví. Díky tomu byla činnost komise monitorována i zpravodajskými weby a magazíny, které se jinak specializují spíše na osobní investice a mikroekonomiku – např. Finanční noviny nebo portály „business info.cz“, „peníze.cz“, „měšec.cz“, „investujeme.cz“ aj.

Členové OK byli otevření komunikaci s médii i širší veřejností a svými výstupy propagovali nejen práci samotné komise, ale i téma důchodového zabezpečení a důchodové reformy jako takové. V kontextu toho se v hlavních médiích častěji objevovala témata životní úrovně seniorů, budoucnosti penzijního systému, mezigenerační solidarity nebo problematiky zajištění mladších občanů na stáří. V tomto případě byly nejčastější platformou pořady České televize (Hyde Park, Focus, Máte slovo apod.)

Předseda OK byl pravidelným hostem České televize, kde na svá vystoupení v pořadech sledovaných širokou veřejností (Hyde Park, Otázky Václava Moravce) navázal návštěvami „Událostí komentářů“ (např. dne 17. 6. 2015), „Interview ČT“ (21.5 2015) nebo „Studia ČT 24“ (např. 9. 12. 2015). Zároveň je taktéž, podobně jako ostatní členové komise (např. rozhovor místopředsedy OK Otakara Hampla ze dne 18. 4. 2015 pro „peníze.cz“ nebo obsáhlý rozhovor Zdeňka Pernese, stálého člena OK, v „Parlamentních listech“ ze dne 25. 3. 2015), častým hostem Českého radiožurnálu a poskytuje konzultace zástupcům internetových zpravodajských portálů – zejména serveru „peníze.cz“ (viz články z 3. 9. a 5. 10. 2015).

O činnosti komise však referují kromě hlavních zpravodajských kanálů, serverů a tištěných periodik (deníků Hospodářské noviny, MF DNES, Práva a dalších) i úzce specializované weby finančních společností a ekonomických týdeníků (viz rozhovor Martina Potůčka pro týdeník Ekonom z 5. 2. 2015). Rovněž čistě politické se pak pravidelně věnuje zpravodajský portál „parlamentní listy.cz“ a server „aktuálně.cz“ (nejnověji komplexní rozhovor s předsedou OK z 11. 12. 2015).

Pro dosažení co největší informovanosti žurnalistů byly pořádány tiskové konference a brífinky (např. lednová ve spolupráci s ředitelstvím ČSSZ nebo červnová s vrcholnými zástupci MPSV).

Příloha: PŘEHLED JEDNÁNÍ OK A JEJÍCH PT V ROCE 2015

Jednání OK	PT 1	PT 2	PT 3
11., 29. ledna	5. února	29. ledna	29. ledna
12., 31. května	23. února	12. února	19. února
13., 8. října	30. března	5. března	5. března
14., 10. prosince	30. dubna	19. března	19. března
	27. května	9. dubna	16. dubna
	29. června	30. dubna	30. dubna
	28. července	14. května	4. června
	27. srpna	21. května	16. července
	6. října	4. června	6. srpna
	3. listopadu	22. června	27. srpna
	10. prosince	16. července	16. září
		3. září	7. října
		16. září	
		8. října	
		15. října	
		23. října	
		5. listopadu	
		12. listopadu	
		20. listopadu	
		3. prosince	
		10. prosince	
Celkem: 4	Celkem: 11	Celkem: 21	Celkem: 12

